

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD I	PWYLLGOR ARCHWILIO A LLYWODRAETHU
DYDDIAD	9 CHWEFROR, 2016
PWNC	ADRODDIADAU DILYNIANT GAN Y GWASANAETH ARCHWILIO MEWNOL
SWYDDOG ARWEINIOL	PENNAETH ARCHWILIO MEWNOL - MIKE HALSTEAD
SWYDDOG CYSWLLT	RHEOLWR ARCHWILIO - SIONED PARRY
<p>Natur a rheswm dros adrodd - Cyflwyno diweddariadau am archwiliadau dilyniant ar Barhad Busnes ac Adfer ar ôl Trychineb TGCh, a hynny er mwyn rhoi sicrwydd bod cynnydd yn cael ei wneud o ran y materion a nodwyd a'r camau gweithredu.</p>	

1. RHAGARWEINIAD

- 1.1 Yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y DU, mae'n rhaid i Wasanaethau Archwilio ddilyn i fyny unrhyw gamau rheoli y nodir bod angen eu cymryd yn sgil gwaith a wneir ganddo. Cyfrifoldeb rheolwyr y gwasanaethau unigol ac nid y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yw gweithredu'r argymhellion y cytunwyd arnynt. Cyfrifoldeb y Gwasanaeth Archwilio yw adrodd ar y sefyllfa ddiweddaraf.
- 1.2 Gofynnodd y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu (15/03/16) am ddiweddariad pellach yn nes ymlaen yn y flwyddyn ar yr Archwiliadau Parhad Busnes ac Adfer ar ôl Trychineb TGC er mwyn cael sicrwydd bod cynnydd yn cael ei wneud ar y materion a nodwyd a bod y camau gweithredu'n cael eu rhoi ar waith. Mae manylion am ail Archwiliadau Dilyniant Parhad Busnes ac Adfer ar ôl Trychineb TGCh wedi eu crynhoi yn **Atodiadau A a B**, yn y drefn honno.

2. ARGYMHELLIAD

- 2.1 Gofynnir i'r Aelodau ystyried a gwneud sylwadau ar y sicrwydd a ddarperir i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu yn yr adroddiad hwn ar y camau gweithredu a gymerir.

TREFNIADAU PARHAD BUSNES – AIL ADRODDIAD DILYN-I-FYNY

1. RHAGARWEINIAD

- 1.1 Cynhaliwyd adolygiad o drefniadau Rheoli Parhad Busnes yn 2015/16, a arweiniodd at raddfa SICRWYDD CYFYNGEDIG.
- 1.2 Gwnaed dilyniant yn gynharach eleni mewn perthynas â'r cynnydd a wnaed o ran gweithredu'r argymhellion yn yr Adroddiad Archwilio Mewnol gwreiddiol. Ar adeg yr adolygiad diwethaf, roedd 3 argymhelliad lefel uchel a 2 o argymhellion lefel ganolig angen eu gweithredu.

Roedd yr argymhellion lefel uchel yn ymwneud â'r angen i:

- Cwblhau'r Cynllun Parhad Busnes Corfforaethol Dros Dro drafft a'i ddsbarthu i aelodau o'r Tîm Parhad Busnes a rheolwyr fel y bo'n briodol;
 - Cadw copi o'r Cynllun Parhad Busnes Corfforaethol mewn lleoliad diogel a hygyrch oddi ar y safle a sicrhau ei fod ar gael fel cyswllt gwe ar serfiwr oddi ar y safle er mwyn sicrhau y gellir cael mynediad iddo hyd yn oed os effeithiwyd systemau gwybodaeth y Cyngor;
 - Sicrhau bod y Cynllun Parhad Busnes Corfforaethol yn ymgorffori trefniadau rheoli adfer adeiladau.
- 1.3 Gwnaed argymhellion lefel ganolig mewn perthynas ag anghenion hyfforddi i gefnogi gweithrediad y Cynllun Parhad Busnes a'r angen i Wasanaethau sicrhau bod cynllunio parhad busnes a chynlluniau argyfwng yn gyfredol ac yn weithredol a'u bod wedi eu cynnwys o fewn Cynlluniau Darparu Gwasanaeth.

2. CASGLIADAU

- 2.1 Nododd yr ail adolygiad dilyniant bod y ddau argymhelliad lefel uchel a oedd heb eu gweithredu ar adeg yr adolygiad diwethaf wedi cael eu rhoi ar waith yn llawn, fel a ganlyn:
- Cwblhawyd y Cynllun Parhad Busnes Corfforaethol a chafodd ei gymeradwyo fel dogfen fyw gan yr UDA ar 03/10/16.
 - Mae'r Cynllun Parhad Busnes Corfforaethol wedi cael ei lwytho i fyny ar Resilience Direct, llwyfan rhannu gwybodaeth diogel ar y we sy'n caniatáu rhannu dogfennau'n ddiogel ymhlith unigolion a enwebir ac sy'n rhoi mynediad ar unwaith i wybodaeth amser gwirioneddol, gan hwyluso ymateb cydlynol ac adferiad yn ystod argyfwng.
- 2.2 Asesir bod yr argymhelliad lefel uchel oedd ar ôl mewn perthynas â'r angen i gynnwys rheoli trefniadau adfer adeiladau yn y Cynllun Parhad Busnes Corfforaethol wedi ei roi ar waith yn rhannol. Datblygwyd Cynllun Adfer Adeiladau drafft gan y Gwasanaethau Eiddo; unwaith y bydd y Cynllun wedi ei gwblhau a'i gymeradwyo, bydd yn cael ei ddsbarthu fel y bo'n briodol

a chaiff copi ei gadw ar Resilience Direct. Gan nad yw wedi ei roi ar waith yn llawn mae'r argymhelliad wedi ei ailadrodd.

- 2.3 Gwnaed argymhellion lefel ganolig mewn perthynas ag anghenion hyfforddi i gefnogi gweithrediad y Cynllun Parhad Busnes a'r angen i Wasanaethau sicrhau bod cynllunio parhad busnes a chynlluniau argyfwng yn gyfredol ac yn weithredol a'u bod wedi eu cynnwys o fewn Cynlluniau Darparu Gwasanaethau.
- 2.4 Asesir bod yr argymhelliad lefel ganolig mewn perthynas ag anghenion hyfforddi wedi ei weithredu'n llawn.
- 2.5 Mewn perthynas â'r argymhelliad lefel ganolig oedd ar ôl, mae gwasanaethau wedi datblygu Cynlluniau Parhad Busnes i gofnodi trefniadau parhad busnes a chynlluniau argyfwng ar lefel gwasanaeth ac wedi nodi staff allweddol i fod yn gyfrifol am weithredu trefniadau parhad busnes. Serch hynny, nid yw pob gwasanaeth wedi cynnwys parhad busnes o fewn eu Cynlluniau Darparu Gwasanaethau i sicrhau bod trefniadau'n cael eu cynnal a'u hadolygu'n gyson a'u bod wedi eu cysylltu â'r risg gysylltiedig ar y Gofrestr Risg Gwasanaeth. Felly fe ailadroddir y rhan hon o'r argymhelliad.
- 2.6 Asesir bod y Cyngor wedi dangos '**Cynnydd da**' o ran gweithredu'r camau y cytunwyd arnynt i fynd i'r afael ag argymhellion yr archwiliad.

Lefel Sicrwydd	Diffiniad	Ymyrraeth gan reolwyr
SICRWYDD SYLWEDDOL	Mae'r trefniadau ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheolaethau mewnol yn dda. Ni chanfuwyd diffygion sylweddol neu arwyddocaol.	Ychydig iawn o gamau lefel isel y bydd angen i reolwyr eu cymryd, os o gwbl.

AIL ADRODDIAD DILYN-I-FYNY AR DREFNIADAU ADFER AR ÔL TRYCHINEB TGCh

1 RHAGARWEINIAD

- 1.1 Yn 2015/16, cynhaliwyd archwiliad o drefniadau Adfer y Cyngor ar ôl Trychineb TGCh. Canlyniad yr archwiliad oedd graddfa SICRWYDD LLEIAF.
- 1.2 Gwnaed gwaith dilyniant yn gynharach eleni mewn perthynas â'r cynnydd a wnaed o ran gweithredu'r argymhellion yn yr Adroddiad Archwilio Mewnol gwreiddiol. Ar adeg yr adolygiad diwethaf, roedd 4 o argymhellion lefel uchel a 4 o argymhellion lefel ganolig heb gael eu gweithredu.
- 1.3 Ers yr adroddiad diwethaf, buddsodwyd i sicrhau bod y trefniadau wrth gefn ac adfer ar gyfer systemau TGCh a data yn gadarn, gwydn a dibynadwy ym mhob achos. Mae system storio haenog soffistigedig wedi ei sefydlu bellach a gosodwyd systemau meddalwedd er mwyn darparu datrysiad wrth gefn integredig, gan gynnwys rhai o'r technolegau mwyaf datblygedig sydd ar y farchnad ar hyn o bryd ar gyfer isadeiledd rhithiol. Mae isadeiledd pwrpasol ar gyfer storio, gan gynnwys storio data gweithredol deuol gydag UPS pwrpasol, yn sicrhau cynhwysedd a gwydnwch lefel uchel i sicrhau y gall systemau busnes a gwybodaeth y Cyngor weithredu ar sail barhaus.
- 1.4 Mae materion dyluniad wedi achosi oedi gydag ail-leoli'r system storio ddyblyg i'r ganolfan newydd oddi ar y safle – canolbwyntir yn awr ar sicrhau bod y dyluniad a'r ffabrig yn iawn. Fodd bynnag, rhagwelir y bydd y system wedi ei hail-leoli erbyn diwedd y flwyddyn.
- 1.5 Mae cynnig wedi ei wneud gan y Rheolwr Trawsnewid Busnes TGCh i sefydlu Bwrdd Trefniadau Llywodraethu TG. Yn ogystal â sicrhau bod y broses gwneud penderfyniadau yn un gorfforaethol a bod adnoddau TG yn cael eu defnyddio'n unol â blaenoriaethau'r Cyngor, bydd hyn o gymorth i sicrhau bod Adfer ar ôl Trychineb TGCh yn rhan o drefniadau busnes fel arfer. Byddai fforwm o'r fath yn sicrhau y gallai'r Gwasanaeth TGCh gael gwybod am brif systemau hanfodol y Cyngor ac unrhyw ddatblygiadau ynddynt, a hynny er mwyn sicrhau bod TGCh yn gallu blaenoriaethu cymorth ar gyfer y systemau hyn, yn ogystal â chael gwybod am systemau eraill, llai amlwg. Gallai cymryd rhan yn y 'Bwrdd Trefniadau Llywodraethu TG' sicrhau y gellid datblygu rôl y gwasanaethau mewn perthynas ag adfer systemau busnes a byddai'n eu hannog i

gymryd rhan mewn gwaith i roi prawf rheolaidd ar systemau ac ar ddata a adenillwyd i sicrhau bod y drefn wedi gweithio'n llwyddiannus, gan ddangos cydymffurfiaeth â chynlluniau adfer ôl-trychineb / parhad busnes y gwasanaethau unigol a pherchenogaeth ohonynt.

2. CASGLIADAU

- 2.1 Roedd un argymhelliad lefel uchel yn ymwneud â'r angen i gynhyrchu, mabwysiadu a gweithredu cynllun cynhwysfawr ar gyfer Trefniadau Adfer ar ôl Argyfwng TGCh; er y cydnabyddir y bydd y cynllun yn datblygu ac yn aeddfedu, mae cynllun wedi ei sefydlu, ac ystyrir felly bod yr argymhelliad wedi ei weithredu at ddibenion yr adolygiad hwn.
- 2.2 Ystyrir bod un argymhelliad lefel uchel arall wedi ei weithredu i raddau helaeth fel a ganlyn:
- Cynhaliwyd profion ad-hoc ar drefniadau i adfer ffeiliau, ffolderi a systemau fel rhan o brofion defnyddwyr ar y system wrth gefn.
- 2.3 Mae'r trydydd argymhelliad lefel uchel yn ymwneud â'r angen am brawf ar y trefniadau adfer systemau a data mewn amgylchedd byw, yn ogystal ag mewn amgylchedd prawf, a bod angen cynnal prawf allanol oddi ar y safle, yn ogystal â phrawf mewnol. Erys yr angen i ymgorffori'r prawf hwn yn y Cynllun Adfer ar ôl Trychineb TGCh ac i gynnal prawf ar o'r fath yn rheolaidd i sicrhau bod y cyfryngau adfer yn ddibynadwy ac yn wydn.
- 2.4 Mae'r argymhelliad lefel uchel sy'n weddill yn ymwneud â'r angen i gofnodi'n ffurfiol y cyfrifoldeb am gynnal a chadw a monitro'r systemau rheoli amgylcheddol ac atal tân yn y canolfannau data; gwnaed argymhelliad newydd i'r perwyl bod y cyfrifoldeb am reoli a chynnal yr UPS a systemau tymheru aer o fewn y canolfannau data TGCh (yn ogystal â chynnal a chadw generaduron pŵer a systemau atal tân) yn cael ei drosglwyddo i'r Gwasanaethau Eiddo i'w ymgorffori yn y System Rheoli Adeiladau. Yna, bydd materion parhad busnes yn cael sylw drwy'r 'Cynllun Adfer Adeiladau'.
- 2.5 Asesir bod y Cyngor wedi dangos '**Cynnydd rhesymol**' wrth weithredu'r camau y cytunwyd arnynt i fynd i'r afael ag argymhellion yr archwiliad.

Lefel Sicrwydd	Diffiniad	Ymyrraeth gan reolwyr
SICRWYDD RHESYMOL	Mae'r trefniadau ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a / neu reolaethau mewnol yn rhesymol.	Mae angen i reolwyr gymryd cymryd camau rheoli effaith isel – cymedrol.

